

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG
via internetconsultatie.nl

Onze referentie
2016-00058304/JSCHA

Den Haag
20 januari 2017

Betreft

Reactie op consultatie Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming

Geachte heer/mevrouw,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, die u op 9 december 2016 ter consultatie heeft aangeboden. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik hier onze reactie op te geven.

Allereerst constateren wij verheugd dat de verordening de vereisten aan het verwerken van gegevens in heel Europa harmoniseert, maar ook enige ruimte laat voor nationale invulling. Wij onderkennen de noodzaak hiervan, omdat Europa op sommige vlakken al voldoende één is, maar op allerlei details onderling nog te zeer verschilt voor een volledig Europese aanpak. Dit concept wetsvoorstel vult die ruimte in voor Nederland, en doet dat op een 'beleidsneutrale' manier: hetgeen onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens (on)mogelijk was, blijft ook nu (on)mogelijk. Zo kunnen bestaande succesvolle nationale gebruiken onder de AVG doorgang vinden.

Installatie Autoriteit Persoonsgegevens

Het concept wetsvoorstel stelt onder andere de nieuwe Autoriteit Persoonsgegevens in. Het Verbond deelt het pleidooi van VNO-NCW en MKB-Nederland voor een toezichthouder die dichterbij de dagelijkse praktijk staat. De transformatie naar een informatiesamenleving is in toenemende mate afhankelijk van de opstelling van de AP. Wij wijzen in deze op een aantal andere, voor de financiële sector ook zeer relevante, toezichthouders, die hierin al een werkwijze gevonden hebben. AFM en DNB bijvoorbeeld consulteren ieder jaar hun toezichtsagenda, voor ze deze definitief vaststellen. Dit draagt bij aan beter toezicht: spelers in de markt gaan namelijk reageren op die agenda en kunnen de toezichthouder daarbij wijzen op minder in het oog springende, maar niet minder ernstige, bedreigingen van de gestelde regels. Een actieve Raad van Advies kan hier ook een bijdrage aan leveren, evenals een uitbreiding van het college met een derde collegelid, dat meer kennis van en affiniteit met het bedrijfsleven heeft.

Kijkend naar die andere toezichthouders is wel van belang dat helder is, welke toezichthouder welke verantwoordelijkheid draagt. Het is niet de bedoeling dat bedrijven met meerdere toezichthouders

Informatie: dhr. drs. J.A. Schaffers

Doorkiesnummer 0703338659 Fax 0703338510 E-mail j.schaffers@verzekeraars.nl

Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet www.verzekeraars.nl

te maken krijgen voor dezelfde problematiek. Voor issues die specifiek zien op de behandeling van persoonsgegevens dient de AP primair het aanspreekpunt te zijn.

Openbaarmaken door de AP

Artikel 20 regelt de openbaarmaking van onder andere onderzoeksbevindingen, corrigerende maatregelen en adviezen. Wij wijzen in deze op de belangrijke samenhang met artikel 40, waarin de uitzondering is opgenomen, dat financiële ondernemingen datalekken niet hoeven te melden bij de betrokkene (maar wel bij de toezichthouder). Artikel 20 stelt in lid 2 reeds dat de AP niet tot openbaarmaking overgaat, als openbaarmaking onevenredig belastend is voor belanghebbenden. Voor wat betreft financiële ondernemingen komt daar de stabiliteit van het financiële systeem als argument bij. Zouden financiële ondernemingen hun datalekken bij het publiek moeten melden, dan kan dat onwenselijke effecten hebben op de stabiliteit van de financiële onderneming in kwestie.

Bijzondere persoonsgegevens

Een aantal 'bijzondere persoonsgegevens' mag volgens de Avg in beginsel niet worden verwerkt, zoals de huidige privacy richtlijn dat ook verbiedt. De Avg voorziet hier wel in een uitzonderingsmogelijkheid voor de nationale wetgever, waar de concept uitvoeringswet ook gebruik van maakt. Voor verzekeraars zijn twee van deze uitzonderingen uiterst belangrijk:

Artikel 23: gezondheidsgegevens

Dit komt overeen met artikel 21 uit de Wbp. Een cruciaal artikel voor klanten van verzekeraars. Verzekeraars accepteren op grond hiervan dagelijks o.a. levensverzekeringen, handelen verzuim en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en letselschades af.

Bij de aanvraag van een levensverzekering worden in beperkte mate gegevens omtrent de gezondheid verwerkt om het overlijdensrisico in te schatten. Bij levensverzekeringen speelt bij (mogelijke schending van) de wettelijke mededelingsplicht de Toetsingscommissie Gezondheidsgegevens een belangrijke rol. Hiervoor is, met instemming van het ministerie van VWS, door diverse partijen een convenant gesloten. Het lijkt erop dat de Uitvoeringswet en de Verordening daar geen afbreuk aan doen, maar wij zien dat graag bevestigd.

Voor letselschadebehandeling is de uitzondering ook essentieel. Letselschade is de persoonlijke schade die ontstaat bij een ongeval. Op zo'n moment komt de wettelijke aansprakelijkheidsverzekeraar van een bestuurder in beeld. Die gaat de schade van het slachtoffer vergoeden. Die tegenpartij heeft dan dus geen contractuele relatie met de verzekeraar die de schade vergoedt. Het is voor het slachtoffer van groot belang dat zo'n verzekeraar deze uitzondering kan hanteren en de gezondheidsgegevens mag verwerken. Bij het betalen van een ziekenhuisrekening is immers al sprake van het verwerken van gezondheidsgegevens, omdat uit zo'n rekening al blijkt waar iemand voor behandeld wordt of tenminste dát diegene behandeld wordt. Zonder deze uitzondering wordt het onmogelijk de ziekenhuisrekening te betalen. Daarnaast komt het geregeld voor dat een letselschadezaak via andere kanalen dan rechtstreeks van het slachtoffer bij de verzekeraar binnenkomt. Bijvoorbeeld via een tussenpersoon of een werkgever (bedrijfsongeval) nog voordat contact is geweest met het slachtoffer zelf. Bij het verzoek van die partijen de schade in behandeling te nemen is het onvermijdelijk dat de verzekeraar gezondheidsgegevens verwerkt nog voordat er überhaupt contact is geweest met het slachtoffer zelf. Voor een goede en vlotte afhandeling van letselschades is het essentieel voor het slachtoffer dat in specifieke gevallen gezondheidsgegevens ook verwerkt mogen worden alvorens een toestemmingverklaring is ondertekend.

Artikel 31: strafrechtelijke gegevens

Dit komt overeen met artikel 22 uit de Wbp. Ook dit artikel is uiterst belangrijk voor de dagelijkse praktijk van verzekeraars, die op grond van deze uitzondering potentiële verzekerden mogen vragen naar hun strafrechtelijke verleden en vermoedens van fraude kunnen checken in het Centraal Informatie Systeem (CIS). Dit is een belangrijk hulpmiddel voor de verzekeringsbranche, om fraude

met verzekeringen tegen te gaan. Het moge duidelijk zijn dat fraudebestrijding op grond van toestemming zelden effectief zal zijn: fraudeurs geven over het algemeen geen toestemming voor het verwerken van hun persoonsgegevens in het kader van fraudebestrijding.

Fraudebestrijding bij AOV

Graag zouden wij de bestaande uitzondering op het verwerken van gezondheidsgegevens nog wat uitbreiden in het kader van fraudebestrijding. Wij begrijpen dat dit afwijkt van de wens om de Avg 'beleidsneutraal' in te voeren, maar menen dat hier voldoende belang bij zit. Artikel 23:1 b bevat nu twee gronden voor verzekeraars waarop zij wel gegevens over iemands gezondheid mogen verwerken. Wij pleiten voor een derde uitzonderingssituatie, namelijk (zie onderstreepte tekst):

Artikel 23

1. Het verbod om gegevens over gezondheid te verwerken is om redenen van zwaarwegend algemeen belang als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de verordening dan wel om de redenen, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdelen b en h, van de verordening, niet van toepassing indien de verwerking geschiedt door:

[...]

b. Verzekeraars als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht en financiële dienstverleners die bemiddelen in verzekeringen als bedoeld in artikel 1:1 van die wet, voorzover dat noodzakelijk is voor:

1°. de beoordeling van het door de verzekeraar te verzekeren risico en de betrokkene geen bezwaar heeft gemaakt; of

2°. De uitvoering van de overeenkomst van verzekering; of

3°. de voorkoming van en het onderzoek naar misbruik van de overeenkomst van verzekering als bedoeld in onderdeel 2°.

Voor de verwerkingen voor de doeleinden genoemd in onderdeel 3° kan de Autoriteit persoonsgegevens bij besluit beperkingen en voorschriften opleggen ter bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de desbetreffende betrokkenen.

De toevoeging in het derde onderdeel beoogt mogelijk te maken dat verzekeraars de in het kader van de totstandkoming of uitvoering van de verzekeringsovereenkomst verkregen gegevens ook kunnen verwerken om verzekeringsfraude te voorkomen of om daar in voorkomende gevallen gericht onderzoek naar te doen. Er kan daarbij worden gedacht aan fraude met arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

De schade als gevolg van deze vorm van verzekeringsfraude is aanzienlijk. In financiële termen wordt deze geschat op enkele honderden miljoenen euro's per jaar.¹ Daarbij komt de lastig te becijferen maar niettemin aanmerkelijke maatschappelijke schade die bestaat uit het eroderen van de solidariteit.

Een verzekeringnemer moet op grond van zijn mededelingsplicht (art. 7:928 BW) bij het aangaan van een verzekering mededeling doen van andere verzekeringen die hij heeft afgesloten ten aanzien van het verzekerde risico. In de praktijk blijkt het evenwel lastig om te verifiëren in hoeverre de verzekeringnemer zich daaraan heeft gehouden. De voorgestelde bepaling stelt verzekeraars in staat om dit te controleren, namelijk door het mogelijk te maken dat een inkomensverzekeraar, als er bij hem een claim wordt ingediend, kan nagaan of er bij een andere inkomensverzekeraar eenzelfde claim is ingediend terzake van hetzelfde verzekerde risico. In dat geval is er, zeker in de gevallen waarin het uitkeringsbedrag van de claims tezamen meer bedraagt dan de

¹ Volgens berekeningen van het Centrum Bestrijding Verzekeringsschuldigheid (CBV), onderdeel van het Verbond van Verzekeraars, kan het fraudebedrag bij claims op een arbeidsongeschiktheidspolis oplopen tot enkele honderden miljoenen euro's per jaar. In 2014 is daarvan minder dan 20% getraceerd.

inkomensschade, aanleiding om een onderzoek in te stellen naar de rechtmatigheid van deze claims.

Een praktisch probleem daarbij is dat het begrip gezondheidsgegevens ruim wordt opgevat en ook de aanduiding omvat dat een betrokkene arbeidsongeschikt is, zonder dat de aard van de ziekte, stoornis of aandoening bekend is. Om deze reden kan een verzekeraar niet zonder meer een andere verzekeraar ervan in kennis stellen dat er bij hem een claim is ingediend. Daardoor kan de fraude onopgemerkt blijven.

De toevoeging in het derde onderdeel van de bepaling in het eerste lid, onder b, van artikel 23 van de Uitvoeringswet maakt het mogelijk dat een verzekeraar een bij hem ingediende claim op een arbeidsongeschiktheidsverzekering onderbrengt in een systeem dat door een andere arbeidsongeschiktheidsverzekeraar kan worden geraadpleegd op het moment dat er bij hem ook een claim of een aanvraag voor een verzekering wordt ingediend.

De in het voorgestelde onderdeel 3° bedoelde verzekeringsfraude betreft misbruik van de verzekeringsovereenkomst als bedoeld in onderdeel 2°. De verwijzing naar de in onderdeel 2° genoemde verzekeringsovereenkomst brengt met zich mee dat van een betrokkene alleen gegevens kunnen worden verwerkt in het kader van de voorkoming van of onderzoek naar het misbruik met een verzekering waarbij deze betrokkene partij is of waaraan deze betrokkene aanspraken kan ontlenuen. Dat biedt op zichzelf al een belangrijke waarborg tegen verwerkingen voor doeleinden die niet zijn te verenigen met het doel waarvoor de gegevens zijn verstrekt door de betrokkene. In aanvulling daarop biedt ook de laatste zin van de voorgestelde bepaling de mogelijkheid om zondig te voorzien in nadere waarborgen.

Voor de verwerkingen voor de doeleinden genoemd in onderdeel 3° kan de Autoriteit Persoonsgegevens bij besluit beperkingen en voorschriften opleggen ter bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de desbetreffende betrokkenen.

Om zeker te stellen dat er voldoende rekening wordt gehouden met de fundamentele rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de desbetreffende betrokkenen is erin voorzien dat de Autoriteit Persoonsgegevens voor deze verwerking van gezondheidsgegevens beperkingen en voorschriften kan stellen. In elk geval zal daarbij moeten worden voorzien in een regeling met betrekking tot de geheimhouding van de gegevens. Dit op grond van artikel 9, tweede lid, onder h, jo. derde lid, van de verordening, dat erin voorziet dat zo een regeling wordt opgesteld door de bevoegde autoriteit. Daarbij kan de Autoriteit Persoonsgegevens ook de regels stellen ter waarborging van de evenredigheid (proportionaliteit en subsidiariteit) van de enerzijds bij de verwerking gediende zwaarwegende algemene belangen en anderzijds de inbreuk op de gegevensbeschermingsrechten van betrokkenen.

Tegen het besluit waarin de Autoriteit Persoonsgegevens beperkingen en voorschriften stelt kunnen door belanghebbenden de gebruikelijke, in de Algemene wet bestuursrecht voorziene rechtsmiddelen worden ingesteld. Voorstelbaar is dat erin wordt voorzien dat op de voorbereiding van zo een besluit de procedure van afdeling 3.4 van die wet van toepassing wordt verklaard.

Als in aanmerking wordt genomen dat (inkomens)verzekeringen een belangrijk onderdeel zijn van het sociale vangnet is duidelijk dat de voorgestelde toevoegingen ook in overeenstemming zijn met het bepaalde in artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de verordening. Ook aannemelijk is overigens dat er sprake is van de redenen, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdelen b en h, van de verordening.

Recht op inzage

Bij het recht op inzage is vermeld 'het recht op toegang tot de gegevens'. Dat zou duidelijker en

eenduidiger afgebakend dienen te worden; van een recht op fysieke toegang (voor de betrokkene) tot administraties/dossiers is geen sprake. Ook omvat het inzagerecht (op basis van onder meer jurisprudentie van het HvJ EU) in de regel geen recht op een kopie/afschrift van het document zelf waarin persoonsgegevens zijn opgenomen. Het is wenselijk dat dit in de tekst van de Uitvoeringswet of toelichting daarvan duidelijk wordt.

Overgangsrecht

Tot slot vragen wij u om aan te geven of overeenkomsten (bijvoorbeeld een toestemmingsverklaring) die onder de Wbp gesloten zijn, ook geldig blijven onder de Avg.

Indien onze reactie vragen oproept zijn wij uiteraard graag bereid een en ander in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

H.L. De Boer